

PROLETAARITYTTÖJEN KASVATUS

(Jatkoo ensimmäiseltä sivulta)

hoaa. Sen tähden vaadimme me yhteisunnalta ja valtiolta kouluolojen korjaamista ja täydellistä uudistusta mitä tulee erikoisesti tyttöjen koulukasvatukseen. Sen vuoksi olemme vaatineet ja jo saaneetkin äänemme kuuluviin niissä laitoksissa ja järjestöissä, jotka määräävät kansan kouluoloista. Äidit varsinkin tahtovat, että heidän lapsensa saavat oppia. Ja vasta silloin voi tämä toivo toteutua, kun heillä on riittävästi omia edustajiaan valtiollisissa ja kunnallisissa edustuslaitoksissa.

Sosialismi siis tässäkin yksin osottaa tien ainoan oikeudelliseen päämäärään. Vaalilippu on se aseemme, jolla tietä raivataan.

Kate O'Hare vartioi- daan tarkasti

St. Louis, Mo. 5 p. toukok. — Kate O'Hare on edelleen Missourin vankilassa Jefferson Cityssä suorittamassa hänelle sosialismin periaatteille uskollisuudesta tuomittua 5 vuoden vankeusrangaistusta. Frank O'Hare, on sillä aikaa täällä St. Louisissa, odottaen ja toimien, ei ainoastaan tehdäkseen vankeudessa olon vaimolleen ja lastensa äidille mahdollisimman siedettäväksi, mutta myöskin koettaakseen kaikki keinot, jotka jouduttaisivat hänen vaimonsa vapautteen pääsemistä, jonka Kate O'Hare ei kuitenkaan usko ennen tulevan, ennen kun yhdessä kaikkien poliittisten ja työväen luokkavankien vapautuksen tahtaessa.

"Frank" ja "Kate", joilla nimillä heidät on tunnettu vuosia sosialistien kesken, ovat jo vuoden työskennelleet tähän suuntaan. On muistettava, että on ollut aikeita saada Kate O'Hare siirrettyksi Pohjois-Dakotan valtion vankilaan, minkä valtion hallitus on kokonaan non-partisan liiton käsissä. Nämä hankkeet eivät kuitenkaan onnistuneet.

Missourin valtion vankilan järjestysääntöjä, jotka ovat ankarammat kuin toisten valtioiden vankilasaännöt, ei ole vähintäkään lievennetty naiselle, joka oli istunut sosialistien St. Louisin konventiosissa sota- ja milipuheenjohtajana v. 1917. Hän, moaan. Verrattain suurella vai-Kate O'Hare saa kirjottaa ainoastaan yhden kirjeen viikossa, kun hallituksen vankilassa Leovenworthissa vankien on alettu sallia kirjottamaan vähintään kolme kirjettä viikossa.

Kun Frank O'Hare saapui vankilaan tiistaina huhtik. 15 p. ensikerran näkemään vaimoan sen jalestä kun tämä oli viety vankilaan niin kiellettiin ensiksi hänet ensinkään tapaamasta vaimoan. Verrattain suurella vai-valla, anoen ensin lupaa Jefferson Cityssä, valtion pääkaupungissa useilta hallitusviranomaisilta sai hän viimein nähdä vaimoan vankilassa ja silloinkin määrättiin kohtaus rajotettavaksi yhteen hetkeen, mikä sai kestää ainoastaan muutaman minuutin. Kun hän seuraavana sunnuntaina, mikä oli pääsiäinen, saapui jälleen tapaamaan vaimoan, niin hänelle ilmoitettiin, ettei hän voinut tavata vaimoan ennen kun maanantaina.

Kumpaisellakin, Kate O'Harella ja Emma Goldmanilla, jotka ovat vankilassa on ystäviensä joukossa joitakin Jefferson Cityn huomattavimpiin perheisiin

kuuluvia naisia. Erään näistä täytyi juosta vankilan viranomaisten väliä ennen kun sai myöntymyksen huhtikuun 29 päivänä tavata Kate O'Harea ja toimittaa tälle joitakin herkkuja pääsiäisaamiaisiksi. Kaikki osottaa, että Kate O'Harea eristetään muusta mailmasta niin paljon kuin suinkin mahdollista.

Kaikki vankilassa on saatettu mahdollisimman jylhäksi poistamalla ihmisille ominainen liikunto ja toiminta. Missä määrin vankila on muodostettu äänettömäksi ja konemaiseksi osottaa sääntöjen 28 kohta, jossa määrätään vankien käytöksestä ruokailun kestäessä seuraavaa

"Milloin tarvitsette leipää, nostakaa oikea kätenne ylös."

"Milloin tarvitsette kahvia tai vettä, nostakaa kuppinne ylös."

"Milloin tarvitsette lihaa, nostakaa kahvelinne pystyyn."

"Milloin tarvitsette kasviksia, nostakaa veitsi pystyyn."

"Milloin haluatte puhutella ylempää virkailijoita, joko ruuan tai tarjoilun suhteen, nostakaa vasen kätenne ylös."

50 paria "overalleja" päivässä

(Kirj. J. Louis Engdahl.)

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., April 29, 1919, as required by section 19 of the Act of Oct. 5th, 1917.)

Jefferson City, Mo. — Naisilla Missourin valtion vankilassa on ainoastaan yksi ainoa laji työtä suoritettavanaan, se on ommella overalleja. Miehillä vankilassa saattaa olla suoritettavana erilaisia tehtäviä, luutien valmistusta, kenkien valmistusta, kivien hakkuuta, sepäntyötä muun ohella.

"Se on ainoa laji työtä mitä meillä on naisille antaa," selitti Miss Lilah Smith, naisvankilan tirehtööriä neulomavers-taaseen johtavalla käytävällä. Verstaas käsittää yhden suurehkon huoneen vankilan rakennuksesta. Verstaassa työskentelevät naiset omelukoneineen neuloen "overalleja" taikka "jumppareita". Kate O'Hare, entinen sosialistipuolueen kansainvälinen kirjuri ja nyt kuuluksi tulleen St. Louisin konventiosin sota- ja militarismiasian valiokunnan puheenjohtaja, joka valiokunta laati tunnetun sotavastaisen ohjelman, on saanut täällä tehtäväkseen neuloa 55 paria "overalleja" päivässä. Ellei määrättyä tehtävää tule suoritetuksi saa rangaistusta. Käydessäni verstaassa oli päivä menossa hyvän joukon sivu puolenpäivän. Kate O'Hare näytti tekevän työtä kuin henkensä edestä.

Vankilan ohjesääntö n:o 32 säättää: "Kun olet työssä niin kinnitä kaikki huomiosi työhösi. Vieraiden taikka toisten vankien katseleminen on ehdottomasti kiellettyä."

Samassa huoneessa työskenteli Emma Goldman. Kun hän nosti silmänsä ylös tehtävästään, niin leimahti koko mailman kapina yhdessä ainoassa katsauksessa, mutta hän palasi jälleen katseiltaan valvomaan väsymättömän neulan työtä.

Huoneen takaosassa keskellä neulomatyössä työskentelevien naisten takana on erikoinen koho, jolla istuu työnjohtaja vartioiden näiden toisten naisten työntekoa klo 7 aamulla kello 5 saakka illalla, lukuunottamatta tunnin väliaikaa päivällisruokailua varten.

"Tuolla on se tunnettu Goldman," sanoi työnjohtaja ja koe-tin näyttävästi niin kohteliaalta

Lasten Näytelmäkirjoja

TOVERIN kirjakaupasta on saatavana seuraavia lasten näytelmiä:

NOUSEVA KOSTO, 2 näyt. 12 henkilöä	25c
SAITURIN HANHET, 1 näyt. 5 henkilöä	25c
ONNEN TIE, 2 näyt. 12 henkilöä,	25c
KUNNAN ELÄTTI, 1 näyt. 5 henkilöä,	25c
COLUMBIAN KUKKATARHA, 1 näyt. 7 henkilöä ...	25c
TÄDIN MARJAT, 2 näyt. 7 henkilöä,	25c
VALON TIELLÄ, 2 näyt. 12 henkilöä	25c
OIKEALLE TIELLE, 12 henkilöä,	25c
RAHAPRINSESSAN SURUJA, 15 henkilöä	25c
JOULU-AATTONA, 10 henkilöä	25c
LASTEN JOULU, 11 henkilöä,	25c
UNTA VUONNA 1916, 9 henkilöä,	25c

Lasten näytelmäkirjallisuuden menekki on niin pientä, että kirjoja ei muuten kannata kustantaa, kun että osastot tilaavat kutakin kirjaa niin monta kappaletta kuin näytelmässä on henkilöitä. Tämä ei rasita osastoja syystä, että roolien kirjottaminen ja niistä maksaminen jää silloin pois.

Jos osasto tilaa kaikkikappaleet, niin siinä tapauksessa annetaan 10 prosentin lisähyvitys.

TOVERI, Box 99, ASTORIA, ORE.

kuin kaikki muutkin, jotka olivat käyneet vankilassa.

"Kuinka tulette toimeen hänen kanssaan," kysäsin.

"Hyvin," vastasi tirehtööriä.

"Hän kyllä koetti jatkaa entistä työtään, jota oli tehnyt 'ulko-puolella' ollessaan, mutta emme luonnollisesti voineet sallia sen taaphtua."

Vankilassa ei tehdä mitään erotusta poliittisten vankien, eikä Missourin valtion tavallisten rikoksellisten välillä. Kysyin siitä vankilan vartijalta Mr. Painterilta ja hän vastasi yksinkertaisesti: "Me kohtelemme heitä kaikkia samalla tavalla." Hän ei näyttänyt käsittävän mitään merkittävää sana "poliittinen vanki".

Kate O'Hare, viikon vankilassa oloaikansa jälkeen osottautui yhtä innostuneeksi kuin koskaan ennen. Hänen tarmonsia ei ollut heikentynyt, eikä ulkomuotonsa himmentynyt.

"Olen voinut jokseenkin hyvin," hän sanoi, käyttäen samoja sanoja, joita Debs oli käyttänyt ensimmäisen yönsä vietyään vankilassa.

"Minä voin aivan hyvin," uudesti hän uudelleen jatkoi: "Nukun kuin lapsi ja syön kuin elonkorjuutyöläinen. Lepo ja hiljaisuus pitkän jännityksen ja raskaan työn jälkeen näinä järkyttävänä aikoina tuntuu sängen virkistävältä."

"Minä en ole tähän saakka tuntenut mitään mieltä murtaavaa. Tulin vankilaan tyyneenä aivan kuin olen rekisteröinyt itseni sadoissa eri tilaisuuksissa johonkin uuteen hotelliin ja kopin oven paukaus ei vaikuttanut minuun enempää häiritsevästi kuin oven paukaus varomattoman hotellin palveluspojan lyödessä vuokraamani huoneen oven kiinni."

"Meidän pieni mailmamme täällä käsittää omat huvimme, turhamaisuutemme, luokkajaot ja kastijärjestelmät. Jostakin tuntemattomasta syystä pidetään liittohallituksen lähettämiä vankeja ylempänä luokkana vankien kesken ja 'poliittiset' vangit ovat aristokratiaa, niin että vangit keskenään osaavat erottaa

toisensa vaikka vankilan isännistö, eikä vankilan ohjesääntö sitä teekään."

"Täällä on kolme 'poliittista'. Emma Goldman, muuan viehättävä italialainen 18 vuotias tyttö ja minä. Lisäksi on yksi 'vakoilulain rikkomisesta' tuotu naisvanki, mutta hän on raukka, aivan yksinkertainen ja hallituk-selle melkein yhtä paljon vaarallinen kuin lauhkea Jersey-rotuinen lehmä."

"Seuraavina vankien kesken kunnioitusta saavat vaimot, jotka ovat riistäytyneet vapautteen epämiellyttävistä aviomiehistä ja tämän yhteydessä haluan miespuolisille tuttavilleni antaa viisaan neuvon. Jos teillä on vaimo, joka on hiljainen ja nöyrä sekä kärsivällinen, niin varokaa antamasta hänen kärsiä liian kauan, taikka voitte herätä jonnain aamuna paradiisista, eli siellä toisessa paikassa. Sen jolle kohtalo on antanut kiivasluontoisen vaimon, millä on taipumuksia petollisuuteen, ei tarvitse niinkään olla varuillaan. Hänelle vaimonsa saattaa tuottaa ikä-vyyksiä, mutta hengenvaara ei ole."

Puhuessaan Emma Goldmanista ja italialaisesta 'poliittisesta' työstä Kate O'Hare sanoi:

"On todella onni, että täällä on kaksi sellaista 'poliittista' naisvankia kanssani. Miss Goldman on suloinen, hieno ja sivistyneen seurustelukykyinen samalla kun italialainen tyttö on erittäin rakastettava."

"Minä toivon, etteivät toverini olisi katkeroituneita," sanoi Kate O'Hare pääsiäisstervehdykseksi tovereille, jotka tekevät työtä hänen vapauttaimsekseen, mutta kuinka he voisivat olla ole-matta sitä.

**Kun levität Toveritarta
työläisnaisten keskuu-
teen autat luokkatiedon
leviämistä.**